

En bok om den onödigt svåra vägen till säkerhet

av Olof Santesson

TITEL:

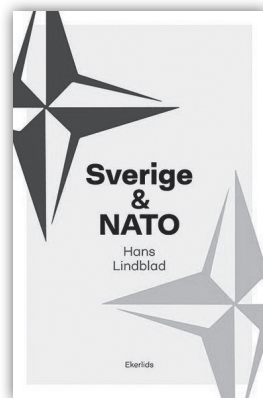
Sverige & Nato

FÖRFATTARE:

Hans Lindblad

FÖRLAG:

Ekerlids Förlag, Scandbook i Falun, 2023

Grannarna står högt i kurs hos ledamoten Lindblad. Norge uppskattar han för ”en extremt stark frihetskänsla samt formidabel försvarsvilja och stridsmoral”; om unionsupplösningen 1905 skulle ha lett till krig tror han att det är ”nittio procents sannolikhet att Norge skulle ha vunnit”. I Finland finner han (tvärtemot Sverige) lite prat och mycket tanke. Där ”kan ingen bli ledande politiker utan att känna till säkerhetspolitik och ha kunskap om militär och civil beredskap”. Den påfallande bristen i vårt land ville han som riksdagspolitiker (folkpartiet, numera liberalerna), konsekvent och utan att vinna något överflöd av sympatier, avhjälpa.

I sin nya 200 sidors bok återvänder Hans Lindblad vid 84 års ålder till vad han, som känd/ökänd aktiv säkerhets- och försvarspolitik och debattör, sysslade med under ett kvartssekel och fullföljer det med ytterligare drygt ett kvartssekel. Läsaren finner att hans medlemskap i Krigsvetenskapsakademien – sedan 1985 och att han därmed vorden något av en älderman – inte på något sätt dämpat hans beslutsamhet att ta ställning och envist förfäktat sina åsikter. Detta utan

nämnvärd förståelse för dem som tyckte att han sköt över deras mål med krav på en personellt tidigt bantad försvarsmakt med utrymme för modernisering, splitterskydd och avsevärt stärkt krigssjukvård (med helikopter-MEDEVAC). Irriterande nog kom han ständigt igen som sitt partis man i tidens parlamentariska utredningar.

Det gav honom motståndare i generalitet jämte hos en rad arméöverstar, hos ÖB:arna Synnergren-Ljung och bland alla, inklusive ledamoten Bildt, som ville behålla 20-talet armébrigader långt efter det att de kunde fyllas med högklassig teknik. Idag vill nog få, efter sekelskiftets övergivande av territorialförsvaret – med författarens ord en ”panikrasering”, ”närmast besinningslös nedmontering” följd av Europas kris och dagens brådstörtade 2 procents tillväxt – minnas vilka barrikader de då stod bakom. Lite oväntat känns hans positiva ord om Roine Carlsson, försvarsministern (1985–1991) han såg som en bundsförvant i strävan att förändra Försvarsmakten

Före en avslutande del, ”reflektioner”, ägnad åt historiska betraktelser om bl a hans

idol Karl Staaff som militär reformman och om en av Arvid Lindman ”genommyglad” pansarbåt ”skräddasydd för terrorbekämpning av civilbefolkningen i norska atlantstäder” (!), och det mellanparti som kallas ”striden om försvaret”, lägger författaren mest krut på ”striden om Nato”. Det handlar ofrånkomligen mycket om den svenska socialdemokratin, med utrikes- och säkerhetspolitiken som partiets ”ensak” och ”ett långvarigt reellt tankeförbud rörande säkerhetspolitiken inom landet största parti”.

Statsministrarna Göran Persson och Stefan Löfven, utrikesministrarna Margot Wallström och Ann Linde, försvarsministrarna Thage G Peterson och Peter Hultqvist, kallas ”närmast fanatiska i sitt avståndstagande mot svenskt inträde i Nato”. Som kontrast framhåller Lindblad den idag föga åberopade partiledaren Maria Leissner och det pro-Natobeslut 1999 som folkpartiet var först med, långt före högern/moderaterna.

Hårdast går författaren mot Löfven. ”Helt på egen hand redan första dagen som regeringschef krossade [denne] det krisledningsorgan som tillsattes efter 15 år av utredningar.” Man kan, enligt bokens tillspetsade formulering, säga att landets statsminister gjorde sig själv till rikets främsta säkerhetsrisk!

Vad som återkommer från en tidigare bok är upprördheten över hur regeringen inför 1968 års val gick till storms mot Lindblads andra idol, folkpartiledaren Sven Wedén, för dennes varnande förutsägelser om ett sovjetiskt militärt övergrepp mot Tjeckoslovakien. Författaren kallar detta för ett politiskt karaktärsdåd som den annars av många rätt uppskattade Torsten Nilsson som utrikesminister medverkade till, bl a kring ett sakligt sett ovidkommande hemligstämplat brev.

Av bredare intresse är måhända vilken central roll som ges Tage Erlander på två områden, hemligt samarbete med väst respektive svenska kärnvapen – en framgång

och ”ett fiasko”. Här hävdas att det inte som ofta sägs var ÖB Nils Swedlund som var pådrivare utan det var statsministern själv ”som tycks ha varit den som höll ihop alla trådar”. Vi blev likafullt utan atomförsvar efter revolt inom det statsbärande partiet

Idag, när en ny tillträdd försvarsstabschef berör beredskap för kärnvapenangrepp, kan man med förundran tänka på hur, enligt Lindblad, ännu i scenarier vid Försvarshögskolans chefskurs 1963 spelades med ”fortsatt svenskt motstånd sedan angriparen fällt trettio kärnladdningar mot Sverige redan första dagen”. Recensenten har själv hört just Wedén efter en middag på *Dagens Nyheter*s representationsvåning tala om att vi nog kunde klara av tjugotalet laddningar. Jämför förre flygvapenchefen Sven-Olof Olson i ett samtal med författaren: för fortsatt organiserat försvar finns inte psykologiska möjligheter om t ex åtta kärnladdningar per dygn utplånar hela orter. Att USA skyddade oss med ett kärnvenparaply hölls det med något undantag förstås tyst om.

Nu när vi står vid dörren till Nato, då borde väl våra beslutsfattare få godkänt? Nej, Hans Lindblad imponeras inte av hur 73 år av nej på tre dagar byttes till ett ja. Han anser att omsvängningen skedde vid sämsta möjliga tillfälle, och så ter det sig också sett mot tidigare överväganden om hur, vid lämpligaste läge, kursen skulle kunna bytas. Det går förstås inte att bortse från vilken avgörande roll som här, i maj 2022, spelades av författarens favoritland Finland.

Kvar står att man påminns om vägen till Nato och får ett karaktäristiskt synpunktsrikt bidrag till tolkningen om hur vi hamnade där vi är. Det var svårt att komma dit, onödigt svårt.

Recensenten är ledamot av KKrVA.